

Avdelningen för befolkning och välfärd
Enheten för social välfärdsstatistik

Levnadsförhållanden bland personer med funktionsnedsättning

Statistiska centralbyrån (SCB) har fått i uppdrag av regeringen att redovisa statistik om levnadsförhållanden bland personer med funktionsnedsättning (regeringsbeslut 2012-03-15, S2012/2210/FST (delvis)). Uppdraget finns att läsa på regeringens [hemsida](#).

Definition av funktionsnedsättning

I Sverige finns i dag inga fastställda kriterier för vem som ingår i gruppen personer med funktionsnedsättning. Olika funktionsnedsättningar påverkar människor i olika situationer, och det är svårt att fastställa en exakt definition som fungerar i alla sammanhang.

Myndigheten för delaktighet har, utifrån de uppgifter som finns i Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF/SILC), valt vilka frågor som ska användas för att definiera funktionsnedsättning inom ramen för detta uppdrag.

Personer med funktionsnedsättning

De funktionsnedsättningar som ryms inom denna grupp omfattar följande:

- * synsvårigheter
- * hörselnedsättning
- * nedsatt rörelseförmåga
- * svåra besvär av astma och/eller allergi
- * svåra besvär av ångslan, oro eller ångest
- * i hög grad nedsatt aktivitetsförmåga
- * stora problem pga. dyslexi och/eller dyskalkyli
- * neuropsykiatrisk diagnos

Gruppen som här kallas "Personer med funktionsnedsättning" omfattar personer som, enligt nedanstående definitioner, har åtminstone en av ovan nämnda funktionsnedsättningar.

**Personer med minst 2
funktionsnedsättningar**

Personer som har minst 2 av nedan funktionsnedsättningar. Notera att det till exempel kan innebära att en person både har synsvårigheter och nedsatt hörsel. Det kan också innebära att en person till exempel bedöms ha nedsatt rörelseförmåga eller svåra besvär av astma/allergi eller har en neuropsykiatrisk diagnos och dessutom bedöms ha en i hög grad nedsatt nedsatt aktivitetsförmåga - och att den nedsatta aktivitetsförmågan kan bero på den nedsatta rörelseförmågan, de svåra besvären av astma/allergi eller den neuropsykiatriska diagnosen. En person som här bedöms ha minst två funktionsnedsättningar kan med andra ord ha en funktionsnedsättning och att den ena resulterar i att de dessutom har en i hög grad nedsatt aktivitetsförmåga.

Synsvårigheter

Omfattar de urvalspersoner som svarat JA på följande fråga:
Har du synsvårigheter, till exempel svårt att se vanlig text i en dagstidning
[OM ANVÄNDER GLASÖGON/KONTAKTLINSER: även om du använder glasögon eller linser]?

Det finns ingen fråga i ULF/SILC om urvalspersonen är blind, men om det framkommer som svar på frågorna om syn finns ett svarsalternativ för det. Om detta svarsalternativ angetts för någon av frågorna bedöms urvalspersonen ha synsvårigheter.

Nedsatt hörsel

Omfattar de urvalspersoner som svarat JA på en av nedan två frågor:
Använder du hörapparat?
Har du nedsatt hörsel, till exempel svårt att höra vad som sägs i samtal mellan flera personer?

Det finns ingen fråga i ULF/SILC om urvalspersonen är döv, men om det framkommer som svar på frågorna om hörsel finns ett svarsalternativ för det. Om detta svarsalternativ angetts för någon av frågorna bedöms urvalspersonen ha nedsatt hörsel.

Nedsatt rörelseförmåga

Omfattar urvalspersoner som har svarat ja på frågan:

Har du svårt att gå i trappor?

OCH som har svarat

stora svårigheter på frågan

Tycker du att du har stora eller vissa svårigheter att gå i trappor?

OCH/ELLER

har svarat nej på frågan

Kan du ta en kortare promenad på cirka 5 minuter i någorlunda rask takt?

Det finns ingen fråga i ULF/SILC om urvalspersonen specifikt är rullstolsburen, men om det framkommer som svar på frågorna om svårighet att gå i trappor eller ta promenad finns ett svarsalternativ för det. Om detta svarsalternativ angetts för någon av frågorna bedöms intervjupersonen ha nedsatt rörelseförmåga.

**I hög grad nedsatt
rörelseförmåga**

Samma definition som ovan anges för nedsatt rörelseförmåga, med följande tillägg:

Har svarat ja på minst en av följande två frågor:

Använder du käpp, kryckor, rullator, rullstol eller liknande för att förflytta dig?

Behöver du hjälp av en annan person för att förflytta dig?

**Svåra besvär av
astma/allergi**

Omfattar urvalspersoner som svarat JA på minst en av följande två frågor:

Har du någon allergi?

Har du astma?

OCH har svarat svåra besvär på minst en av följande två frågor:

Tycker du att du har svåra eller lätta allergiska besvär?

Tycker du att du har svåra eller lätta besvär med astma?

**Svåra besvär av ängslan,
oro eller ångest**

Omfattar urvalspersoner som svarat JA på frågan

Har du besvär av ängslan, oro eller ångest? och

dessutom svarat svåra besvär på följdfrågan

Tycker du att du har svåra eller lätta besvär av ängslan, oro eller ångest?

***I hög grad nedsatt
aktivitetsförmåga***

Omfattar urvalspersoner som har svarat ja på frågan
*Har du svårt att delta i aktiviteter eller klara av sysslor som de
flesta andra klarar av?*

OCH

har svarat att det beror på hälsan på följdfrågan

Beror det på hälsa eller något annat?

OCH

har svarat ja på följdfrågan

Har dessa svårigheter pågått under minst sex månader?

OCH

har svarat mycket svårt på frågan

*Skulle du säga att du har mycket svårt eller ganska svårt att
delta i den/de aktiviteter som du har svårt att klara av?*

***Stora problem pga. dyslexi
och/eller dyskalkyli***

Omfattar urvalspersoner som har svarat ja på frågan

Har du dyslexi eller dyskalkyli?

OCH som har stora problem på följdfrågan:

*Tycker du att du har stora eller vissa problem att läsa, skriva
eller räkna?*

Neuropsykiatrisk diagnos

Omfattar urvalspersoner som har svarat ja på frågan

*Har du ADHD, Aspergers syndrom eller någon annan
neuropsykiatrisk diagnos?*

OCH som angett en neuropsykiatrisk diagnos på följdfrågan

Vilken diagnos har du?